

Köhler, Piotr

Historia botaniki w obradach 52. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 47/1, 284-285

2002

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

HISTORIA BOTANIKI W OBRADACH 52. ZJAZDU POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO

W dniach 24–28 września 2001 r. odbył się w Poznaniu 52. Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego pod hasłem *Botanika w dobie biologii molekularnej*. Obrady toczyły się w Collegiach Maius, Minus, Iuridicum i Historicum Uniwersytetu im. A. Mickiewicza. Brało w nich udział ponad 800 botaników ze wszystkich ośrodków naukowych w Polsce oraz kilkunastu z zagranicy: Austrii, Białorusi, Czech, Francji, Holandii, Kanady, Malezji, Niemiec, Słowacji, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Szwecji, Ukrainy, Uzbekistanu, Węgier i Wielkiej Brytanii. Sekcja Historii Botaniki PTB obradowała we środę 26 września, uczestniczyło w niej łącznie ponad 30 osób. Na sesję złożyło się 12 referatów. Prof. Tomasz Majewski (SGGW) w wystąpieniu *Bolesław Hryniewiecki jako historyk botaniki* zapoznał z dorobkiem uczonego w tej dziedzinie, omówił główne okresy w jego twórczości naukowej oraz najważniejsze osiągnięcia. Prof. Alicja Zemanek (UJ) w referacie *Badania nad historią botaniki (Kraków XIX–XX w.)* ukazała główne etapy rozwoju badań historyczno-botanicznych w Krakowie od początków – w pierwszej połowie XIX w., poprzez działalność Józefa Rostafińskiego i Władysława Szafera, badania nad historią botaniki i rolnictwa prowadzone w połowie XX w., m.in. przez Jadwigę Dyakowską, Stanisława Brzozowskiego i Zdzisława Kosieka, aż do specjalistycznych badań ostatniego dwudziestolecia. Kolejny referent, doc. Jan Szymański (Instytut Warzywnictwa, Skierniewice), przedstawił przygotowane wspólnie z prof. Andrzejem Dzieczkowskim (IAiE PAN – Poznań) i prof. Marianem Gapińskim (AR – Poznań) *Dzieje uprawy pieczarek na ziemiach polskich*. Od tematyki ściśle historyczno-botanicznej odbiegało wystąpienie mgr Dominika Tomaszewskiego pt. *Porównanie trzech systemów nazewnictwa roślin: polskiego, łacińskiego i katalońskiego*, w którym prelegent starał się odpowiedzieć na pytanie, czy można znaleźć prawidłowości w budowie tych systemów oraz w czym są one do siebie podobne, a czym się różnią. Kolejnym wystąpieniem był referat doc. Wandy Grębeckiej (IHN PAN – Warszawa) *Jean Baptiste Lamarck jako botanik*. Doc. W. Grębecka scharakteryzowała w nim botaniczny dorobek J.B. Lamarcka oraz m.in. jego wpływ na Stanisława Bonifacego Jundziłła, czołową postać botaniki wileńskiej przełomu XVIII i XIX w. Po przerwie prof. Andrzej Dzieczkowski i prof. Karol Latowski (UAM) streścili swe badania nad dwutomowym *Herbarium vivum z pierwszej połowy XIX w. Alberta Pampucha*. Zielnik ten, przechowywany obecnie w Liceum Ogólnokształcącym w Trzemesznie, okazał się jednym z pierwszych polskich herbariów sporządzonych pod zaborem pruskim. Z kolei dr Piotr Köhler (UJ) w referacie *Botanicy w Towarzystwie Naukowym Krakowskim, Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Umiejętności* zaprezentował część swych wieloletnich badań nad dziejami botaniki w TNK, AU i PAU. Korespondencja Władysława Szafera przechowywana w dziale rękopisów

Biblioteki Jagiellońskiej była tematem wystąpienia mgr Beaty Wójcik (UJ). Przebieg badań Görana Wahlenberga i ich rezultaty omówił doc. Ludwik Frey (IB PAN – Kraków) w wystąpieniu *Szwedzki botanik w Tatrach. Z życiorysem Christiana Gottfrieda Neesa von Esenbecka (1776–1858) – botanika epoki romantyzmu* zapoznała uczestników sesji dr Magdalena Mularczyk (UWr). Sesję zamknęła mgr Irena Sawczyn (doktorantka UJ) prezentując historię *Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Lwowskiego 1852–1939*. Nie został, niestety, przedstawiony referat T. Vasylyevy i S. Kovalenko *Odessa period in work of famous Polish botanists*. Poza tą sesją z historią botaniki był związany jeszcze referat dr Justyny Wiland-Szymańskiej *Wczoraj i dziś Missouri Botanical Garden w St. Louis, MO, USA* zaprezentowany podczas obrad Sekcji Ogrodów Botanicznych i Arboretów.

Podczas Zjazdu wygłoszono 198 referatów. Problematyki historii botaniki dotyczyło jedynie 13 wystąpień (ok. 6,5%). Były one przeglądem aktualnie prowadzonych prac badawczych głównie przez członków Sekcji Historii Botaniki PTB. Niestety, i tym razem nieprzestrzeżenie wyznaczonego limitu czasu przez niektórych prelegentów zmusiło innych do skracania swych wystąpień oraz uniemożliwiło dyskusję po ich referatach. Obawiam się, że w przyszłości należałoby zastosować z jednej strony jakieś środki dyscyplinujące, a z drugiej – organizatorzy powinni przeznaczać na poszczególne referaty w miarę rozsądną ilość czasu (5 minut to za mało!). Streszczenia wszystkich referatów organizatorzy Zjazdu opublikowali¹.

Przypis

¹ E. Z e n k t e l e r (red.) 2001: *Botanika w dobie biologii molekularnej. Materiały sesji i symnozjów 52 Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego*. [Poznań], br. wyd., 217 s.

Piotr Köhler
Pracownia Historii
Botaniki im. J. Dyakowskiej
Muzeum Ogr. Bot. UJ
Kraków